

ASGARİ ÜCRET YÖNETMELİĞİ

1 Ağustos 2004 - Sayı : 25540

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından:

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1 — Bu Yönetmeliğin amacı, asgari ücretin tespiti sırasında uygulanacak esaslar, Komisyonun toplanma ve çalışma şekli ile komisyonun başkan, üye ve raportörlerine verilecek huzur hakkına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2 — Bu Yönetmelik hükümleri, iş sözleşmesi ile çalışan ve 4857 sayılı İş Kanununun kapsamında olan veya olmayan, her türlü işçinin çalıştığı bütün işkollarını kapsar.

Dayanak

Madde 3 — Bu Yönetmelik, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 39 uncu maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 — Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığını,
- b) Bakan: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanını,
- c) Komisyon: Asgari Ücret Tespit Komisyonunu,
- d) Asgari ücret: İşçilere normal bir çalışma günü karşılığı ödenen ve işçinin gıda, konut, giyim, sağlık, ulaşım ve kültür gibi zorunlu ihtiyaçlarını günün fiyatları üzerinden asgari düzeyde karşılamaya yetecek ücreti,
- e) Ücret: Asgari ücreti,
- f) İşkolu: 2821 sayılı Sendikalar Kanununun 60 ıncı maddesi gereğince çıkarılan İşkolları Tüzüğünde belirtilen işkollarını,
- g) Başkan: Bakan tarafından tespit edilen komisyon üyelerinden herhangi bir üyeyi,

h) Üye: Asgari Ücret Tespit Komisyonunda görevlendirilen veya seçilen temsilcileri,

i) Raportör: Bakanlık tarafından altı kişiyi geçmemek üzere Çalışma Genel Müdürlüğü bünyesinden görevlendirilen personeli,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Ücretin Belirlenmesine İlişkin İlke ve Esaslar

Ücrette Eşitlik İlkesi

Madde 5 — Bu Yönetmeliğin 7 nci maddesinin birinci fıkrası hükmü saklı kalmak şartıyla, asgari ücretin belirlenmesinde dil, ırk, cinsiyet, siyasal düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplere dayalı herhangi bir ayırım yapılamaz.

Ücretin Belirlenmesi

Madde 6 — Komisyon, asgari ücreti bütün işkollarını kapsayacak şekilde belirler. Ücretin, bir günlük olarak belirlenmesi esastır. Aylık, haftalık, saat başına, parça başına veya yapılan iş tutarına göre ücret ödenen durumlarda gerekli ayarlamalar buna göre yapılır.

Ücretin Belirlenmesindeki Esaslar

Madde 7 — Ücret en geç iki yılda bir olmak üzere işçilerin 16 yaşını doldurmuş olup olmadıklarına göre ayrı ayrı belirlenir.

Komisyon, ücretin belirlenmesinde; ülkenin içinde bulunduğu sosyal ve ekonomik durumu, ücretliler geçinme indekslerini, bu indeksler yoksa geçinme indekslerini, fiilen ödenmekte olan ücretlerin genel durumunu ve geçim şartlarını göz önünde bulundurur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Komisyonun Kuruluşu, Görev, Yetki ve Sorumluluğu

Komisyonun Kuruluşu ve Toplantı Esasları

Madde 8 — Komisyon; Bakanlığın tespit edeceği üyelere birinin başkanlığında;

a) Bakanlık Çalışma Genel Müdürü veya yardımcısı,

b) Bakanlık İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürü veya yardımcısı,

c) Devlet İstatistik Enstitüsü Ekonomik İstatistikler Dairesi Başkanı veya yardımcısı, (İşgücü, Hizmetler, Fiyat İstatistikleri ve İndeksler Dairesi Başkanlığı)

d) Hazine Müsteşarlığı temsilcisi,

e) Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığından konu ile ilgili dairenin başkanı veya yetki vereceği bir görevli,

f) Bünyesinde en çok işçiyi bulunduran en üst işçi kuruluşunun değişik işkolları için seçeceği beş temsilci,

g) Bünyesinde en çok işvereni bulunduran işveren kuruluşunun değişik işkolları için seçeceği beş temsilciden,

kurulur.

Komisyon, Bakanlığın çağrısı üzerine toplanır ve Bakanlıkça hazırlanan gündeme göre çalışır.

Komisyon, en az on üyenin katılımı ile toplanır ve oylarının çoğunluğu ile karar verir. Karara katılmayan üye, isterse katılmama gerekçesini belirtir. Oyların eşitliği halinde, Başkanın bulunduğu taraf çoğunluğu sağlamış sayılır. Komisyonun her toplantıda aldığı kararlar karar defterine yazılır ve başkan ve üyelerce imzalanır.

Komisyonun ücretin belirlenmesine ilişkin kararı kesindir. Bu kararın, toplanan bilgi ve belgelere göre hazırlanacak bir gerekçeye dayandırılması zorunludur.

Komisyonun Görev, Yetki ve Sorumluluğu

Madde 9 — Komisyon, ücretin belirlenmesinde konuyla ilgili bütün kamu kurum ve kuruluşları ve üniversiteler ile işbirliği yapabilir, işçi ve işveren kuruluşlarının bu konudaki öneri ve görüşlerini alabilir. Ayrıca Komisyon, gerektiğinde uzman kişilerin bilgisine başvurabilir.

Komisyonadaki görüşmeler ve komisyonun çalışmaları gizlidir. Başkan, üyeler ve raportörler ile bu maddenin kapsamına giren kişi ve kuruluşlar bu görevleri dolayısıyla öğrendikleri her türlü bilgi ve belgeleri gizlemekle yükümlüdür.

Alınan kararlar Başkan tarafından kamuoyuna duyurulur.

Sekreteryaya ve Raportörlük Hizmetleri

Madde 10 — Komisyonun sekreteryaya ve raportörlük hizmetleri Bakanlık Çalışma Genel Müdürlüğü tarafından yerine getirilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Ücretin Yürürlüğü, İşverenin Sorumluluğu,

İşçi ve İşveren Temsilcilerinde Aranılan Nitelikler

Ücretin Yürürlüğü

Madde 11 – Komisyonca belirlenen ücretler Resmi Gazete’de yayımlanır ve yayımlandığı tarihi izleyen ayın ilk gününden itibaren yürürlüğe girer.

İşverenin Sorumluluğu

Madde 12 — İşçilere, Komisyonca belirlenen ücretlerden düşük ücret ödenemez. İş sözleşmelerine ve toplu iş sözleşmelerine bunun aksine hükümler konulamaz.

İşverenler tarafından, işçilere sağlanan sosyal yardımlar sebebiyle asgari ücretten herhangi bir indirim yapılamaz.

İşverenler yayımlanan asgari ücretleri işyerlerinde işçilerin kolayca görebilecekleri bir yerde ilan etmek zorundadır.

İşçi ve İşveren Temsilcilerinde Aranılan Nitelikler

Madde13 — Komisyona seçilecek işçi ve işveren temsilcilerinin:

- Asgari ilköğretim mezunu olması,
- 21 yaşını doldurmuş bulunması,
- Yüz kızartıcı bir suçtan dolayı hüküm giymemiş olması

gerekir.

İşçi ve İşveren Temsilcilerinin Yedekleri

Madde 14 — Bünyesinde en çok işçi ve işvereni bulunduran en üst derecedeki işçi ve işveren kuruluşlarının değişik işkollarından seçecekleri her temsilci için birer yedek temsilci seçilir. Asıl temsilcilerin toplantıya katılması asıldır. Ancak, asıl temsilcilerin görevlerini yapmalarına geçici veya sürekli bir engelin ortaya çıkması halinde, komisyona yedekleri katılır.

İşçi Temsilcilerinin Güvencesi

Madde 15 — Komisyonun işçi temsilcisi üyelerinden işçi olanların, komisyondaki görevleri süresince, iş sözleşmesinden ve toplu iş sözleşmesinden doğan hakları devam eder.

Huzur Hakkı

Madde 16 — Her toplantı günü için komisyon başkanına 1100, üyelerine 1000, raportörlere ise 800 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucunda bulunan miktarda huzur hakkı ödenir. Ancak, her asgari ücret tespitinde on toplantı gününden fazla huzur hakkı ödenmez.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Son Hükümler

Yürürlükten Kaldırılan Hükümler

Madde 17 — 12/2/1972 tarihli ve 14097 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan "Asgari Ücret Yönetmeliği" değişiklikleriyle birlikte yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

Madde 18 — Sayıştay görüşü alınan bu Yönetmelik, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 19 — Bu Yönetmelik hükümlerini Maliye Bakanı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı birlikte yürütür.

— • —

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığında:

Askeri İşyerleriyle Yurt Güvenliği İçin Gerekli Maddeler Üretilen İşyerlerinin Denetim ve Teftişi Hakkında Yönetmelik

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1 — Bu Yönetmeliğin amacı; askeri işyerleri ile yurt güvenliği için gerekli maddeler üretilen işyerlerinin çalışma hayatına ilişkin denetim ve teftişi ile sonuçlarına dair usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2 — Bu Yönetmelik, askeri işyerleri ile yurt güvenliği için gerekli maddeler üretilen işyerlerini kapsar.

Dayanak

Madde 3 — Bu Yönetmelik, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 91 inci maddesinin ikinci fıkrasına dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 — Bu Yönetmelikte geçen;

a) Askeri İşyerleri: Milli Savunma Bakanlığı, Genelkurmay Başkanlığı (Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlığı) ve İçişleri Bakanlığı (Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı) tarafından doğrudan doğruya işletilen askeri işyerlerini,

b) Yurt Güvenliği İçin Gerekli Maddeler Üretilen İşyerleri: 29/6/2004 tarihli ve 5201 sayılı Harp Araç ve Gereçleri ile Silâh, Mühimmat ve Patlayıcı Madde Üreten Sanayi Kuruluşlarının Denetimi Hakkında Kanun kapsamında maddeleri üreten ve Milli Savunma Bakanlığı tarafından her yıl Ocak ayında yayımlanan listeye dahil olan işyerlerinden (a) bendi kapsamı dışında kalan ve isim, adres, unvanları ile işyeri bilgileri Milli Savunma Bakanlığı tarafından Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına bildirilen işyerlerini,

c) Diğer Askeri İşyerleri: İkili veya çok taraflı uluslararası anlaşmalar ile Türkiye’de kurulan askeri işyerlerini,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Askeri İş Müfettişliği

Madde 5 — Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı iş müfettişleriyle aynı yetki ve sorumluluklara sahip olan askeri iş müfettişlerinde; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı iş müfettişlerinde aranılan niteliklerin bulunması gereklidir.

Askeri iş müfettişlerinde aranılacak nitelikler ile müfettişliğe giriş sınavları ve müfettişlerin çalışma usul ve esasları Milli Savunma Bakanlığınca düzenlenecek ayrı bir yönetmelikle belirlenir.

Çalışma Mevzuatının Uygulanması ve Sonuçları

Madde 6 — Bu Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin (a) bendinde belirtilen askeri işyerlerinin, çalışma hayatına ilişkin denetim ve teftişi, askeri iş müfettişleri tarafından yapılır. Askeri iş müfettişleri tarafından yapılan denetim ve teftiş ile sonuçlarına ait işlemler, çalışma hayatı ile ilgili mevzuatın işyerlerinin denetim ve teftişi ile ilgili hükümlerine göre yürütülür.

Askeri iş müfettişlerinin denetim ve teftişlerine tabi işyerleriyle ilgili raporların sonuçlarının işyerlerine tebliği ile uygulanması ve izlenmesi Milli Savunma Bakanlığınca sağlanır.

Yurt Güvenliği İçin Gerekli Maddeler Üretilen İşyerleri ile Diğer Askeri

İşyerlerinin Denetim ve Teftişi

Madde 7 — Bu Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin (b) ve (c) bendinde belirtilen işyerlerinin denetim ve teftişi Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Müfettişlerince yapılır.

Teftiş Zamanı ve İşyeri Belgeleri

Madde 8 — Bu Yönetmelik kapsamında bulunan işyerlerinin denetim ve teftişleri işyerlerinin çalışma saatleri içinde yapılır ve bu işyerlerine ait kayıt ve belgeler her ne sebeple olursa olsun işyeri dışına çıkartılmadan işyerinde incelenir.

Bildirimler

Madde 9 — Bu Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin (c) bendi kapsamına giren diğer askeri işyerlerinin isim ve unvanları, adresleri, faaliyet konuları ve bu işyerlerinde vuku bulan değişiklikler Milli Savunma Bakanlığınca Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına bildirilir.

Bu Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin (c) bendi kapsamındaki işyerlerini Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının hangi iş müfettişlerinin teftiş edeceği Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca Milli Savunma Bakanlığınca bildirilir. Milli Savunma Bakanlığınca, bu askeri işyerlerinin teftişi için özel kimlik kartı verilenler, teftişe başlamadan önce, özel kimlik kartlarını ilgili işveren/işveren vekiline göstermek zorundadır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Son Hükümler

Yürürlük

Madde 10 — Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 11 — Bu Yönetmelik hükümlerini Millî Savunma Bakanı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı birlikte yürütür.

— • —

Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumundan:

Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Personel Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

MADDE 1 — 17/1/1996 tarihli ve 22526 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Personel Yönetmeliğinin 6 ncı maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

" Kurumdaki hizmetler aşağıda belirtilen beş ana grupta görevlendirilen personel ile yürütülür.

- 1) Y GRUBU En az lisans derecesine sahip yönetici personeli kapsar.
- 2) A GRUBU Fiilen uzmanlık alanları ile ilgili görevlerde çalışan en az lisans derecesine sahip personeli kapsar.
- 3) AG GRUBU Araştırma ve geliştirme faaliyetlerini fiilen yürüten en az lisans derecesine sahip personeli kapsar.
- 4) B GRUBU En az lise veya dengi okul mezunu destek hizmet veren idari ve teknik personeli kapsar.
- 5) C GRUBU Yardımcı hizmet personelini kapsar."

MADDE 2 — Aynı Yönetmeliğin 20 nci maddesinin 4 üncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Giderleri kurum dışından sağlanan birim ya da projede görevlendirilen Kurum personeli sadece birim yönetmeliklerinde ya da proje sözleşmesinde belirlenen ücreti alırlar."

MADDE 3 — Aynı Yönetmeliğin 22 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 22 — Kurum kadrolarına atanan personelin göreve başlama derecelerinin belirlenmesinde aşağıdaki hususlara uyulur:

a) Y, AG, A ve C gruplarına atanacak personel atanacağı görev unvanının bulunduğu ilk derecenin ilk kademesine atanır.

Ancak, istisnai kadro niteliğinde bulunan Danışman kadrosunun başlangıç dereceleri atamaya yetkili amir tarafından belirlenir.

Özellikle geliştirilmesine ihtiyaç duyulan alanlarda çalıştırılması gerekli görülen üstün nitelikli Türk ve yabancı bilim adamları ücret tablolarının üstünde ücret verilmek suretiyle Kurumda Bilim Kurulu onayı ile süreli sözleşmelerle çalıştırılabilir.

b) B grubuna atanacak personel, lise ve dengi okul mezunu ise B1/1, iki yıllık yüksekokul veya ön lisans mezunu ise B2/1, üç yıllık yüksek okul veya lisans mezunu ise B3/1 derece-kademelerine atanır.

c) Tüm hizmet gruplarına atanacak personelin değerlendirilmesinde;

Atandığı görevle ilgili ve en az eşdeğer statüde olmak kaydıyla kurum dışı geçmiş çalışma süresinin 3/4'ünün (toplam altı yılı geçmemek üzere) her tam yılı için bir kademe ilerlemesi,

Yüksek lisans için bir kademe ilerlemesi,

Doktora için üç kademe ilerlemesi (Yüksek Lisans için kademe ilerlemesinden yararlananlara

ise iki kademe ilerlemesi)

verilir.

Ancak Y grubundaki bir unvana atanan personele kurum dışı hizmet değerlendirilmesi yapılamaz."

MADDE 4 — Aynı Yönetmeliğin 30 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 30 — Yönetim Grubu personelin, kanuni izin, geçici görev, disiplin cezası uygulaması veya görevden uzaklaştırma nedenleriyle görevlerinden geçici olarak ayrılması halinde ya da boş olan kadroya atama yapılmaya kadar atamaya yetkili amir tarafından vekil atanabilir.

Amir kendisine bağlı birimlerin yöneticiliğine vekalet edemez. Ancak münhal kadronun görevi amirin uhdesine verilebilir. Personel birden fazla göreve vekalet edemez.

Vekalet görevi verilen personele, aylığına ilave olarak vekalet ettiği göreve karşılık gelen başlangıç derecesinin birinci kademesinin % 10'u, vekaletin ikinci ayını takip eden ay başından itibaren vekalet ücreti olarak ödenir.

Danışman kadrosundaki personele vekalet ücreti ödenmez.

Asıl görevinin bulunduğu yerden başka bir şehirdeki göreve vekil olarak atanan personele, vekilliğinin ilk gününden başlamak ve gidiş dönüş günleri de dahil olmak üzere, Kurumun Yolluk Yönetmeliği uyarınca ayrıca yolluk ödenir. Ancak bu dönem altı ayı geçemez."

MADDE 5 — Aynı Yönetmeliğin 35 inci maddesinin 2 nci fıkrasının 1 inci paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Ancak, Kurumun faaliyet ve ilgi alanlarına giren ve yararı görülen hallerde, personele, yüksek öğretim kurumlarında, bilimsel ve teknolojik faaliyet gösteren resmi veya özel kurum, kuruluş ve vakıflarda;"

MADDE 6 — Aynı Yönetmeliğe aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

Geçici Madde 1 — Bu Yönetmelik ile yükseltilecek öğrenim durumu, halen görevde bulunan personel yönünden aranmaz.

Yürürlük

MADDE 7 — Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 8 — Bu Yönetmelik hükümlerini Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Başkanı yürütür.